

Ny Bokin'i Daniela — Isa faha-sivy amby zato

Fampisehoana ny Fampiharana Intelo amin'ny Faminaniana: Ny Hevi-dehibe Ara-paminaniana ao amin'ny Apokalypsy Toko Fahasivy sy ny Hetsika Fanavaozana Maoderina

Jeff Pippenger
2024-03-01

Ny tapany voalohan'ny Apokalypsy toko fahasivy dia manondro ny trompetra fahadimy, izay loza voalohany; ary ny tapany faharoa amin'ilay toko dia manondro ny trompetra fahenina, izay loza faharoa. Ireo trompetra roa ireo dia naseho amin'ny fomba mazava sary eo amin'ny tabilao pioniera tamin'ny 1843 sy 1850. Rehefa noesorina ny tombo-kase tamin'ireo andininy enina farany ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo tamin'ny fotoanan'ny farany, tamin'ny 1989, niaraka tamin'ny firodanan'ny Firaiana Sovietika, dia nanomboka ny hetsika fanavaozana an'ireo iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina.

Anisan'ireo fahamarinana izay nekena tamin'ny taona 1989 ny hoe nifamaly tantana avokoa ireo hetsika fanavaozana lehibe teo amin'ny tantaran'ny Baiboly. Ny mpaminany rehetra, ary noho izany ny tantara masina rehetra, anisan'izany ireo hetsika masina fanavaozana, dia samy maneho mialoha ny hetsika fanavaozana lehibe farany an'ireo iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, izay ihany koa no hetsika mahery an'ilay anjely fahatelo. Rehefa manomboka ny dingan'ny fanisiana tombo-kase, dia manomboka koa ny famafazana ny ranonorana farany. Ny fanesorana ny tombo-kasen'ireo hetsika fanavaozana tamin'ny 1989, narahin'ny fanesorana ny tombo-kasen'ireo andininy enina farany ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo tamin'ny 1992, dia niteraka toe-javatra fanoherana, araka ny miseho mandrakariva rehefa esorina ny tombo-kasen'ny fahamarinana vaovao sy ankehitriny.

Tao anatin'ny fanoherana ny fahamarinan'ireo andininy enina farany ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo, dia nosokafan'ny Tompo ny fahamarinana fa ny tantara ara-paminaniana momba an'i Roma jentilisa, atambatra amin'ny tantara ara-paminaniana momba an'i Roma papa, araka izay naorina teo ambonin'ny vavolombelona roa, no mamantatra ny tantara ara-paminaniana momba an'i Roma maoderina. Neken'ny maro ny fitsipiky ny fampiharana intelo ny faminaniana, ary taorian'izany dia nampiasaina mba hiarovana amin'ny fahadisoana sy hamantarana ary hanorenana ny fahamarinana izany. Ny fitsipika izay manohana fa ny tsipika fanavaozana rehetra dia mifanaraka amin'ireo tsipika fanavaozana hafa, ary ireo fitsipika mifandray amin'ny fampiharana intelo ny faminaniana, dia tonga fototra iorenan'ireo fitsipika izay naorina tao amin'ny hetsiky ny anjely fahatelo, araka izay efa nanehoana tandindona azy tamin'ireo fitsipika naorina, nampiasaina ary navoaka tamin'ny tantaran'ny Millerita.

Ny fampiharana intelo sosona ny faminaniana, amin'ny maha-fitsipika azy, dia naseho ho voavaha ho an'ny fihetsiky ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina, satria izy ireo no fihetsiky ny ranonorana farany, ary ny Silamo amin'ny loza fahatelo no hafatry ny ranonorana farany. Ny foto-kevitra ny fampiharana intelo sosona ny faminaniana dia nambaran'ny Liona avy amin'ny

firenen'i Joda, ela talohan'ny nahatongavan'ny Silamo amin'ny loza fahatelo teo amin'ny tantara tamin'ny 11 Septambra 2001, satria niriny mba hahafantaran'ny olony amin'ny andro farany mora foana ny hafatra asehon'ny fahatongavan'ny loza fahatelo rehefa nampodiny tamin'ny lalan-drazana fahiny an'i Jeremia ny olony.

Ny fahatakaran'ireo mpisava lalana momba ny trompetra fahadimy sy fahenina, araka ny voambara ao amin'ny Apokalypsy toka faha-sivy, dia noheverina ho ilay andalan-teny ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy izay tohanana amin'ny fomba mafy orina sy mazava indrindra amin'ny tantara. Uriah Smith dia manomboka ny famelabelarany ny Apokalypsy toka faha-sivy amin'ny fampiasana ny tenin'ilay mpahay tantara Keith mba hanamafisana indrindra izany hevitra izany.

“Mba ny fanazavana momba ity trompetra ity, dia hiantehitra indray amin'ny soratr'i Mr. Keith isika. Ity mpanoratra ity dia milaza amim-pahamarinana hoe: ‘Saika tsy misy fifanarahana mitovy hatrany eo amin'ny mpandika ny hevitra ny Apokalypsy momba ny ampahany hafa rehetra, tahaka izay mikasika ny fampiharana ny trompetra fahadimy sy fahenina, na ny loza voalohany sy faharoa, amin'ny Sarasinina sy ny Tiorka. Mazava loatra izany ka zara raha azo diso hevitra. Raha tokony ho andininy iray na roa no hanondro ny tsirairay, ny toka fahasivy manontolo ao amin'ny Apokalypsy, amin'ny fizarana mitovy, dia natokana ho amin'ny famaritana azy roa tonta.’ Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495.

Ny fizaràn-toka momba ny loza voalohany sy faharoa dia mampisaraka ny tantaran'ny loza voalohany, izay asehon'i Mohammed. Ara-jeôgrafia, dia apetraka ao amin'izay antsoin'ilay mpahay tantara Alexander Keith hoe ny Saracens izany, izay antsointsika ankehitriny hoe Arabia. Ny tantaran'ny loza faharoa kosa, izay asehon'i Osman I, dia apetraka ara-jeôgrafia ao Torkia, izay faritan'ilay mpahay tantara ho ny Tiorka. Ny tantaran'ny loza voalohany dia napetraka sy tanteraka tao Arabia, tanindrazan'ny Islamo sy Mohammed. Ny tantaran'ny loza faharoa dia napetraka sy tanteraka tao Torkia, tanindrazan'ny Fanjakana Ottomanina.

Ny tantaran'ilay loza voalohany dia manondro ady iray izay natrehin'i Roma, ka notanterahin'ny mpiady mahaleo tena, ary ny hany firaisana niombonany dia ny fivavahana silamo. Ny tantaran'ilay loza faharoa kosa dia manondro ady iray izay natrehin'i Roma, ka notanterahin'ny fivavahana voalamina sy ny fahefamp-panjakana, izay antsoina hoe Kalifata. Na tamin'ilay ady mahaleo tena natrehina tamin'i Roma ao amin'ny tantara asehon'i Mohammed, na tamin'ilay ady voalamina asehon'i Ottman, na ny Fanjakana Ottomanina, dia ny fomba fiadiana dia ny hanafika tampoka sy tsy nampoizina. Tsy ady notanterahina tamin'ny fanamiana mitovy loko ho an'ny miaramila rehetra izany, avy eo nandaminana azy ireo ho andalana ka nampandrosoana azy ireo ho eo anoloan'ny tfitra basy, araka ny fomba miaramila tamin'izany andro izany. Ny teny hoe “assassin” dia miorina amin'ny fomba fiadiana silamo, dia ny mamely tampoka sy tsy nampoizina, ary matetika mifara amin'ny fahafatesan'ilay mpanafika koa.

Ny teny hoe “assassin” dia avy amin'ny teny arabo hoe “hashshashin,” izay avy amin'ny “hashish,” midika hoe “hashish” na “cannabis.” Tany am-boalohany, io voambolana io dia nampiasaina hanondroana vondrona mifafina sy mafana fo an'ireo Nizari Ismaili Silamo tany Afovoany Atsinanana nandritra ny vanim-potoana afovoany. Ny mpikambana tao amin'io vondrona io dia nalaza noho ny fomba fanao tsy mahazatra sy matetika nahery setra, anisan'izany

ny fampiasana famonoana olona ara-politika mba hanatratrarana ny tanjony. Voalaza fa indraindray izy ireo dia nihinana hashish ho fiomanana amin'ny iraka nataony, ka izany no nahatonga ny fampiasana ny teny hoe “hashshashin” na “assassins” tany amin'ny tontolo tandrefana. Niasa nandritra ny vanim-potoana afovoany ny Assassins, indrindra tany Persia sy Syria, ary nanana anjara toerana lehibe tamin'ny fifandonana ara-politika samihafa sy ny famonoana olona nitranga tamin'izany fotoana izany izy ireo. Taty aoriana dia tafiditra tao amin'ireo fiteny eoropeana ny teny hoe “assassin,” izay nanjary niresahana amin'ny ankapobeny kokoa ireo olona manao famonoana ara-politika na famonoana olona kendrena manokana.

Io fomba fiadiana io dia toetra ara-paminaniana manan-danja amin'ireo loza telo, satria ny anjara andraikitra ara-paminaniana an'ny Islama dia ny miteraka ady. Ny Islama, amin'ny maha-tandindona azy, dia mifantoka tanteraka amin'ny ady; ary ao amin'ny Apokalypsy toko fahasivy, ny Islaman'ny loza voalohany sy faharoa dia fanehoana ny fiadiany. Ny fiadiany dia voafaritra ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy ho ilay asa izay mampahatezitra ny firenena, mialoha indrindra ny hifaranan'ny fotoam-pahasoavana.

Ary tezitra ny firenena, ary tonga ny fahatezeranao sy ny fotoanan'ny maty mba hotsaraina, ary mba hanomezanao valim-pitia ny mpanomponao mpaminany sy ny olo-masina ary izay matahotra ny anaranao, na ny madinika na ny lehibe; ary mba handringananao izay mandringana ny tany. Apokalypsy 11:18.

Ny “firenena” dia atao “tezitra”, fotoana fohy mialoha ny hahatongavan'ny fahatezeran'Andriamanitra; ary ny fahatezeran'Andriamanitra, araka ny aseho ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, dia ireo loza fito farany izay tonga rehefa mifarana ny fotoam-pitsapana ho an'ny olombelona. Misy mari-pamantarana telo ao amin'ilay andininy: ny fahatezeran'ny firenena, ny fahatezeran'Andriamanitra, ary ny fotoana hitsarana ny maty. Ny fitsarana ny maty voalaza eto dia ny fitsarana ireo maty ratsy fanahy izay mitranga mandritra ny arivo taona, fa tsy ny fitsarana famotopotorana ny maty izay nanomboka tamin'ny 22 Oktobra 1844. Mazava ny tenin-dRahavavy White fa samy miavaka ireo mari-pamantarana telo ao amin'io andininy io, ary miseho araka ny filaharany ao amin'ilay andininy.

“Nahitako fa ny fahatezeran'ireo firenena, ny fahatezeran'Andriamanitra, ary ny fotoana hitsarana ny maty dia samy hafa sy miavaka, mifandimby avy, ka ny iray manaraka ny iray; ary koa fa Mikaela dia mbola tsy nitsangana, ary ny fotoan-tsarotra, izay tsy mbola nisy tahaka azy, dia mbola tsy nanomboka akory. Mihazakazaka ho tezitra ankehitriny ny firenena; fa rehefa vitan'ilay Mpisoronabentsika ny asany ao amin'ny fitoerana masina, dia hitsangana Izy, hitafy ny fitafian'ny famaliana, ary amin'izay dia haidina ny loza fito farany.

“Nahita ko nga pagapugngan sang apat ka mga anghel ang apat ka mga hangin tubtob nga matapos ang buluhaton ni Jesus sa santuwaryo, kag dayon magaabot ang pito ka katapusan nga mga hampak.” Early Writings, 36.

Ny andraikitry ny silamo ao amin'ny boky farany ao amin'ny Baiboly dia ny hampahatezitra ny firenena, ary tanterahiny amin'ny alalan'ny ady izany. Ny andraikitry ny silamo ao amin'ny boky voalohany ao amin'ny Baiboly kosa dia ny hampihara-tanana ny tanan'ny olona rehetra eto

amin'izao tontolo izao hanohitra ny silamo, izay aseho amin'ny alalan'i Isimaela.

Ary hoy ny anjelin'i Jehovah taminy: Indro, efa mitondra vohoka ianao ka hiteraka zazalahy, ary hataonao Ismaela no anarany; fa efa ren'i Jehovah ny fahoriana. Ary izy ho lehilahy dia; ny tanany hanohitra ny olona rehetra, ary ny tanan'ny olona rehetra hanohitra azy; ary honina eo anatrehan'ny rahalahiny rehetra izy. Genesisy 16:11, 12.

Ny teny hoe “tanana,” amin'ny maha-marika azy, dia tahaka ny marika rehetra ao amin'ny Baiboly, ka mety hanana heviny mihoatra ny iray arakaraka ny tontolon-kevitra ampiasana azy. Lavitra indrindra, ny “tanana,” amin'ny maha-marika azy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, dia mariky ny ady. Ny teny hebreo nadika hoe “olona dia,” dia ilay teny ilazana ny boriky arabo dia, izay mitondra hevitra ara-paminaniana lehibe maromaro, ka anisan'izany ny hoe ny boriky arabo dia dia isan'ny fianakavian'ny biby Equidae, tahaka ny soavaly ihany koa. Ao amin'ny Apokalypsy toko fahasivy, ary eo amin'ireo tabilao masina roa an'i Habakoka (ireo tabilao pioniera tamin'ny 1843 sy 1850), ny soavaly dia ampiasaina ho mariky ny ady asehon'ny finoana silamo amin'ireo loza telo. Ny filazana voalohany sy farany ny finoana silamo, araka ny anehoana azy ao amin'ny bokin'ny Genesisy sy ny bokin'ny Apokalypsy, dia mampitaha ny finoana silamo amin'ny mariky ny fianakaviana Equidae (boriky na soavaly), ary samy manasongadina ny anjara asan'ny finoana silamo ho toy ny mitondra ady amin'ny “olona rehetra” (ny firenena).

Ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, toko FAHAVALO ambin'ny Folo, andininy FAHAFOLO ambin'ny IRAY, dia asongadina ny toetran'ny Islama, satria ara-paminaniana dia asehon'ny anarana ny toetra. Ny anarana nomena ilay mpanjaka manjaka amin'ny Islama dia mampitodika amin'ilay filazana voalohany momba ny Islama ao amin'ny bokin'ny Genesisy, izay voasoratra fa ny toetra na fanahin'i Ismaela “dia honina eo anatrehan'ny rahalahiny rehetra.” Ny mpanjaka izay manjaka amin'ny Islama manontolo dia ny fanahin'i Ismaela (mpanjakany), izay ny tanany dia “manohitra ny olona rehetra”.

Ary nanana mpanjaka teo amboniny izy, dia ilay anjelin'ny lavaka tsy hita noanoa, izay Abadona no anarany amin'ny teny Hebreo, fa Apolyona kosa no anarany amin'ny teny Grika. Apokalypsy 9:11.

Ao amin'ny Testamenta Taloha, izay asehon'ny teny Hebreo, na amin'ny Testamenta Vaovao, izay asehon'ny teny Grika, ny toetra manjaka amin'ireo mpanaraka ny fivavahana silamo dia faritana ho Abadona na Apoliona, izay samy midika hoe “fahafatesana sy fandranganana.” Ny fahafatesana sy ny fandranganana no toetran'ny Islamo, na aseho ao amin'ny Testamenta Taloha izany na ao amin'ny Testamenta Vaovao. Ny toetra manokana ananan'ilay fanahy izay manjaka ao anatin'ny mpanaraka tsirairay ny Islamo, mifandray amin'ny tandindon'ny boriky na ny soavaly, dia samy singa ao amin'ny firesahana voalohany sy farany momba ny Islamo. Ireo toetra ara-paminaniana roa ireo dia mitondra ny mariky ny Alfa sy Omega. Rehefa i Sister White mamantatra ilay hafatra izay manome aina ny iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo ho ilay tafika mahery an'ny anjely fahatelo, dia izao no lazainy:

“Tazonin'ny anjely ny rivotra efatra, aseho ho toy ny soavaly tezitra mitady hiala ka hihazakazaka manerana ny tany manontolo, mitondra fandranganana sy fahafatesana eo

amin'ny lalany.

“Hatory eo amin'ny sisin-tanin'ny tontolo mandrakizay va isika? Ho donto sy hangatsiaka ary ho toy ny maty va isika? Endrey, enga anie ka hananantsika ao amin'ny fiangonantsika ny Fanahy sy ny fofon'Andriamanitra, tsofina ao amin'ny olony, mba hitsanganany amin'ny tongony ka ho velona izy. Mila mahita isika fa ety ny lalana, ary tery ny vavahady. Fa raha mandalo amin'ilay vavahady tery isika, dia tsy manam-petra ny sakany.” Manuscript Releases, boky faha-20, 217.

Ny rivotra efatra dia tazonina mandritra ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, ary ny rivotra efatra dia “soavaly tezitra” izay mitondra “fahafatesana sy fandringanana eo amin'ny lalany.” Tamin'ny 11 Septambra 2001 dia tonga teo amin'ny tantara ara-paminaniana ny loza fahatelo ka nitondra “fahafatesana sy fandringanana,” ka “nahatezitra ny firenena,” raha namely tampoka sy tsy nampoizina ny tany mahafinaritra ara-panahy. Tamin'ny 7 Oktobra 2023, ny loza fahatelo dia nanohy ny lalany nitondra “fahafatesana sy fandringanana,” ka vao mainka “nahatezitra ny firenena,” raha nanafika tampoka sy tsy nampoizina ny tany mahafinaritra ara-bakiteny. Ilay fanafihana voalohany tsy nampoizina no nanamarika ny fiandohan'ny vanim-potoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, ary ilay fanafihana vao haingana tamin'ny 7 Oktobra 2023 no manamarika ny fiandohan'ny vanim-potoana famaranana, na ny “famehezana,” ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo. Moa ve isika hatory eo an-tsisin'ny tontolo mandrakizay indrindra?

Eo amin'ireo tabilao masina roa navoakan'ireo pioniera, ny finoana silamo amin'ny loza voalohany sy faharoa dia aseho an-tsary mazava amin'ny alalan'ireo mpiady silamo mitaingina soavaly fiadiana. Ilay mpitaingina eo ambonin'ny soavaly fiadiana maneho ny loza voalohany, amin'ireo sary roa ireo, dia mitondra lefona; ary ilay mpitaingina ny soavaly maneho ny loza faharoa kosa dia mitifitra basy. Voamarika mazava ao amin'ny Apokalypsy toko faha-sivy izany fanavahana izany, satria tamin'ny tantaran'ny loza faharoa no namoronana ny vovon-tafondro sy nampiasana azy voalohany tamin'ny ady. Raha maneho hevitra momba ny andininy fahafito ambin'ny folo ka hatramin'ny fahasivy ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-sivy, dia manoratra izao manaraka izao i Uriah Smith:

“Ny tapany voalohany amin'ity filazalazana ity dia mety manondro ny bika aman'endrik'ireto mpitaingin-tsoavaly ireto. Ny afo, izay maneho loko, dia mijoro ho an'ny mena, satria ny hoe ‘mena tahaka ny afo’ dia fomba fiteny fampiasa matetika; ny jasynta, na hyacinth, ho an'ny manga; ary ny solifara ho an'ny mavo. Ary ireo loko ireo no tena nanjaka indrindra teo amin'ny fitafian'ireo mpiady ireo; ka araka io fomba fijery io, dia mifanaraka marina amin'ny fanamiana Tiorka ilay filazalazana, satria izany dia natao indrindra tamin'ny mena, na jaky, manga, ary mavo. Ny lohan'ny soavaly dia toy ny lohan'ny liona amin'ny endriny mba hanehoana ny heriny sy ny fahasahiany ary ny habibiany; ary ny tapany farany amin'ilay andininy kosa dia tsy isalasalana fa manondro ny fampiasana ny vovobasy sy ny basy amin'ny raharaham-piadiana, izay vao haingana tamin'izany no nampidirina. Satria ny Tiorka dia nitifitra tamin'ny basiny teo ambonin'ny soavaly, dia ho hita amin'ny mpijery avy lavitra fa ny afo sy ny setroka ary ny solifara dia nivoaka avy tamin'ny vavan'ny soavaly, araka ny asehon'ilay sary miaraka aminy.”

“Momba ny fampiasan’ny Tiorka basy aman-tafondro tamin’ny fampielezan-keviny hamely an’i Constantinople, dia hoy Elliott (*Horae Apocalypticæ*, Vol. I, p. 482–484):— ‘Ny “afo sy ny setroka ary ny solifara,” dia ny artilleria sy ny basy aman-tafondron’i Mahomet, no nahatonga ny famonoana ny ampahatelon’ny olona, izany hoe, ny fakàna an’i Constantinople, ary vokatr’izany ny fandringanana ny fanjakana grika. Efa iraka ambin’ny folo zato taona mahery no lasa hatramin’ny nanorenan’i Constantin izy. Nandritra izany fotoana izany, ny Goths, ny Huns, ny Avars, ny Persiana, ny Bolgara, ny Saracens, ny Rosiana, ary eny, na dia ny Tiorka Ottomanina aza, dia efa nanao fanafihana tamim-pahavalo na nanao fahirano azy. Kanefa tsy azon’izy ireo noravana ny manda fiarovany. Velona i Constantinople, ary niaraka taminy koa ny fanjakana grika. Izany no nahatonga ny ahiahin’i Sultan Mahomet hitady izay zavatra hahafaka izany sakana izany. “Mahavita mandatsaka tafondro ve ianao,” hoy ny fanontaniany tamin’ily mpanefy tafondro izay nandositra nankeo aminy, “amin’ny habe ampy handravana ny mandan’i Constantinople?” Dia naorina tao Adrianople ny fanefena, naidina ny tafondro, nomanina ny artilleria, ary nanomboka ny fahirano.”

“Tsara homarihina tokoa ny amin’ny fomba itondran’i Gibbon—izay mandrakariva, nefa tsy fantany akory, ho mpanazava ny faminanian’ny Apokalypsy—io fitaovana vaovao amin’ny ady io ho eo anoloan’ny sary aschony, ao amin’ny fitantarany mahery sy manaitra ny amin’ny loza farany nahazo ny fanjakana grika. Ho fanomanana izany, dia omeny ny tantaran’ily zava-baovao vao noforonina, dia ny vovobasy, “izany fangaron’ny salpetra sy solifara ary saribao izany;” lazainy ny amin’ny fampiasan’i Sultan Amurath azy taloha, ary koa, araka izay voalaza teo aloha, ny amin’ny toeram-pandatsahan’i Mahomet basy lehibe kokoa tao Adrianople; avy eo, eo am-pandrosoan’ny fahirano mihitsy, dia faritany ny amin’ny fomba izay “ny tfitra nifandimby nataon’ny lefona sy ny zana-tsipika dia narahina setroka sy feo ary afo nateraky ny basy sy ny tafondro;” ny amin’ny fomba izay “ny filaharana lavan’ny artilerian’ny Tiorka dia natodika tamin’ny manda, bateri efatra ambin’ny folo niara-nikotroka indray mandeha tamin’ireo toerana mora nidirana indrindra;” ny amin’ny fomba izay “ireo fiarovana izay nijoro nandritra ny taonjato maro nanohitra ny herisetra fahavalo dia noravan’ny tafondro Ottomanina tamin’ny lafiny rehetra, banga maro no nosokafana, ary teo akaikin’ny vavahadin’i St. Romanus, tilikambo efatra no najoro tamin’ny tany;” ny amin’ny fomba izay, satria “avy teo amin’ny laharana fiarovana sy ny sambo mpiady ary ny tetezana, dia nikotroka tamin’ny lafiny rehetra ny artilleria Ottomanina, ka ny toby sy ny tanàna, ny Grika sy ny Tiorka, dia voasaron’ny rahon-tsetroka iray, izay tsy azo nesorina afa-tsy tamin’ny fanafahana farany na tamin’ny fandringanana ny fanjakana romana;” ny amin’ny fomba izay “ireo manda roa sosona dia nahena ho antontam-bato rava noho ny tafondro;” ary ny amin’ny fomba izay tamin’ny farany ny Tiorka, “niakatra namakivaky ireo banga,” ka “resy i Constantinople, rava ny fanjakany, ary ny fivavahany dia voahosihosy tao anatin’ny vovoka teo ambanin’ny mpandresy silamo.” Lazaiko fa mendrika hodinihina tsara tokoa ny amin’ny fomba mazava sy manaitra anasongadinan’i Gibbon fa ny artilleria Ottomanina no nahazoana ny tanàna, ary noho izany dia nahatonga ny handravana ny fanjakana. Fa inona moa izany raha tsy fanazavana ny amin’ny tenin’ny faminaniansika? “Ireo telo ireo no namono ny ampahatelon’ny olona, dia ny afo sy ny setroka ary ny solifara izay nivoaka avy tamin’ny vavany.”

“ANDININY 18. Ireo telo ireo no namonoana ny ampahatelon’ny olona, dia tamin’ny afo sy ny setroka ary ny solifara, izay nivoaka avy tamin’ny vavany. 19. Fa ny heriny dia eo amin’ny

vavany sy eo amin'ny rambony; fa ny rambony dia tahaka ny menarana, sady nanana loha, ary amin'ireo no anaovany ratsy.””

“Ireo andininy ireo dia maneho ny vokatry mahafaty nateraky ny fomba fanao vaovao tamin'ny ady izay nampidirina. Tamin'ny alalan'ireo fitaovana ireo,—vovobasy, basy, ary tafondro,—no naharesy tanteraka an'i Constantinople tamin'ny farany, ka natolotra teo an-tanan'ny Tiorka izany.” Uriah Smith, *Daniel and Revelation*, 510–514.

Hohamafisintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny fandinihana ny loza fahatelo.

“Nifoha tamin'ny torimasoko aho tamin'ny alina lasa teo, sady nisy vesatra lehibe teo amin'ny saiko. Nitory hafatra ho an'ireo rahalahintsika sy anabavintsika aho, ary hafatra fampitandremana sy fampianarana izany momba ny asan'ny sasany izay mampielavy hevi-diso mikasika ny fandraisana ny Fanahy Masina sy ny fiasany amin'ny alalan'ny fitaovan'olombelona.

Nampianarina aho fa hisy hiditra eo amintsika indray, amin'ny andro famaranana ny hafatra, ny hafanam-po tafahoatra mitovy amin'ity nantsoina hifanahatra taminy taorian'ny fahalasan'ny fotoana tamin'ny 1844; ary tsy maintsy toherintsika amin-kery sy amin-kitsim-po tahaka izay nataontsika tamin'ny fanandramana niainantsika tany am-piandohana izany ratsy izany.

“Izahay dia mitsangana eo am-baravaran'ny fisehoan-javatra lehibe sy manetriketrika. Tanteraka ny faminiana. Tantara hafahafa sady feno zava-mitranga no voasoratra ao amin'ny bokin'ny lanitra—dia zava-mitranga izay efa nambara fa tsy ho ela dia hialoha ny andro lehiben'Andriamanitra. Ao anatin'ny toetra tsy marin-toerana ny zavatra rehetra eto amin'izao tontolo izao. Tezitra ny firenena, ary misy fanomanana lehibe ho amin'ny ady atao. Firenena iray mioko amin'ny firenena iray, ary fanjakana amin'ny fanjakana. Mihaingana indrindra ny fiavian'ny andro lehiben'Andriamanitra. Kanefa, na dia mamory ny heriny ho amin'ny ady sy ny fandatsahan-dra aza ny firenena, dia mbola manan-kery ihany ny didy nomena ny anjely, mba hihazonany ny rivotra efatra mandra-pamehezana ny mpanompon'Andriamanitra eo amin'ny handriny.” *Selected Messages*, boky 1, 221.